

doarp | s | wurk |

**Groninger
Dorpen**

De nieuwe Omgevingswet:

wat moeten we er als dorpen over weten?

4 juni 2019

Ton Hoekstra

Programma

Waar staan we:

- Ruimtelijke ordening, nu
- Ruimtelijke ordening, straks (onderdeel van Omgevingswet)
- Informatie Nijeholtpade – dorpsomgevingsvisie (Eddy Lania)
- Informatie ‘pilot’ omgevingsplan Bad Nieuweschans:
 - Gemeente Oldambt (Lammechien Hut)
 - Dorpsbelangen Bad Nieuweschans (Harm-Arend Meijer)

Doel vandaag:

- Informeren, discussiëren
- Kijken naar voorbeeld Bad Nieuweschans, Nijeholtpade
- Wat betekent dit voor dorpen?

Huidige situatie

Nu: planvorming volgens Wet ruimtelijke ordening 2008:

- Rijk:
 - Visies, inpassingsplannen
- Provincies:
 - streekplannen, omgevingsvisies, inpassingsplannen
 - provinciale (omgevings-)verordeningen
- Gemeenten
 - structuurvisies, structuurplannen
 - bestemmingsplannen
 - projectbesluiten

Daarnaast sectorale wetgeving voor milieu, water, verkeer, natuur etc.

Praktijk ruimtelijke ordening: nu

Dorpen hebben het meest te maken met bestemmingsplannen:

- Structuurvisie, beleid in hoofdlijnen
- Bestemmingsplan centraal; daarnaast diverse afwijkingsmogelijkheden
- Groot scala aan bestemmingsplanvormen, variërend van:
 - globaal tot gedetailleerd
 - stedelijk / dorpsgebied versus buitengebied
 - postzegelplannen of heel dorp (c.q. stad)
- Gemeenschappelijk kenmerk: plan geeft aan welke functies mogen en binnen welke ruimtelijke maatvoering (locaties, hoofdvorm, inrichting)

Over je eigen dorp is veel te zien op: www.ruimtelijkeplannen.nl

En straks: Omgevingswet

Centraal staat: zorg voor onze leefomgeving

De Omgevingswet:

- *bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en*
- *doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.*

Verwachte inwerkingtreding: 1 januari 2021

Omgevingswet speelt in op ontwikkelingen

We zien het ook in onze dorpen terug:

- Minder planmatige ontwikkelingen met uitleggebieden etc.
- Meer nadruk op herstructurering, functieverandering, gebiedsontwikkeling.
- Daarmee ook meer partijen, ingewikkelder processen.
- Andere rol overheid.
- Gezamenlijke aanpak loont.

Omgevingswet: samenvoegen en sneller

INTEGRAAL

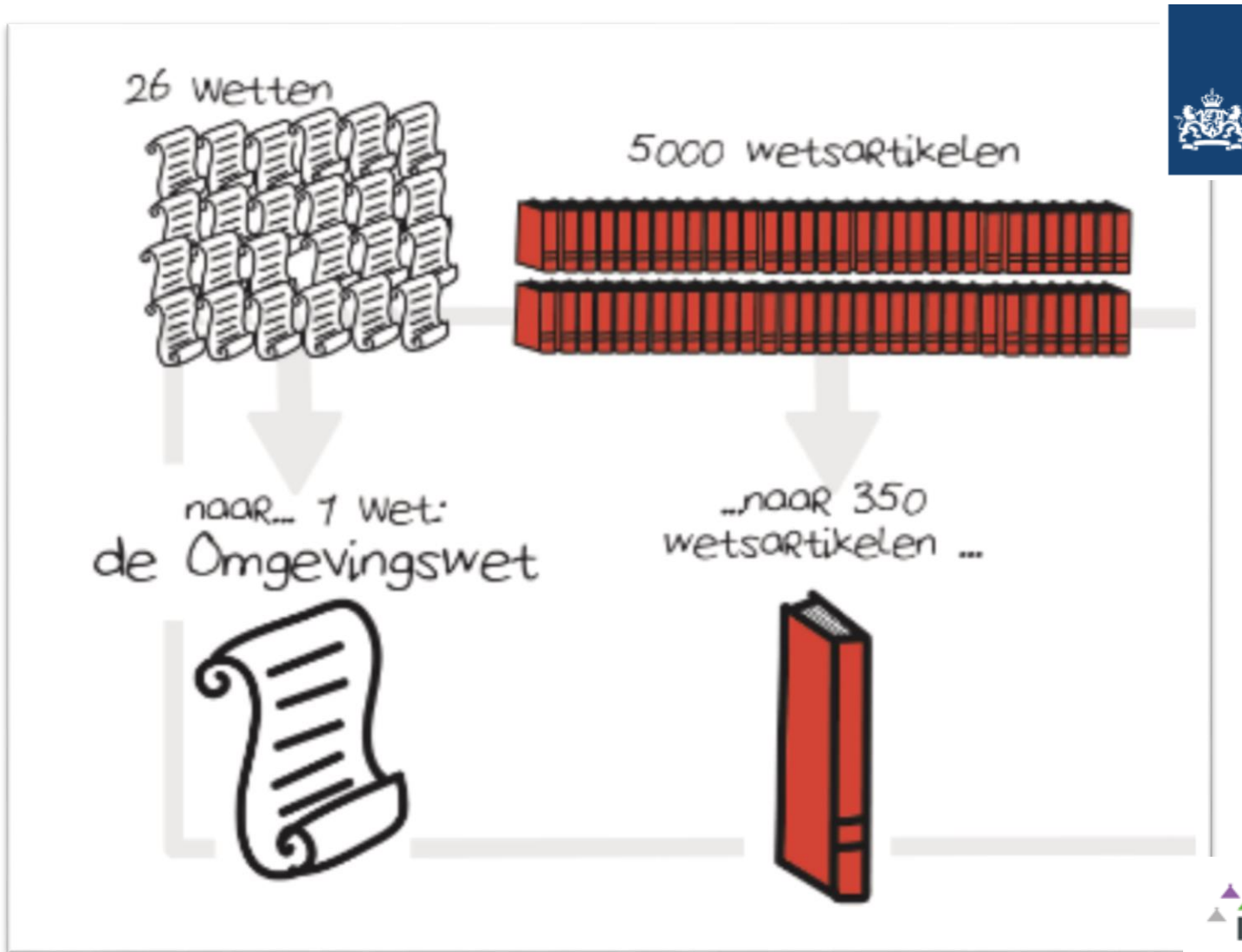

- + Bestemmingsplan
- + Algemene plaatselijke verordening
- + Kapverordening
- + Bomenverordening
- + Monumentenverordening
- + Erfgoedverordening
- + Reclameverordening
- + Ligplaatsenverordening
- + Marktverordening
- + Huisvestingsverordening
- + Standplaatsenverordening
- + Welstandsnota
- + Beleid

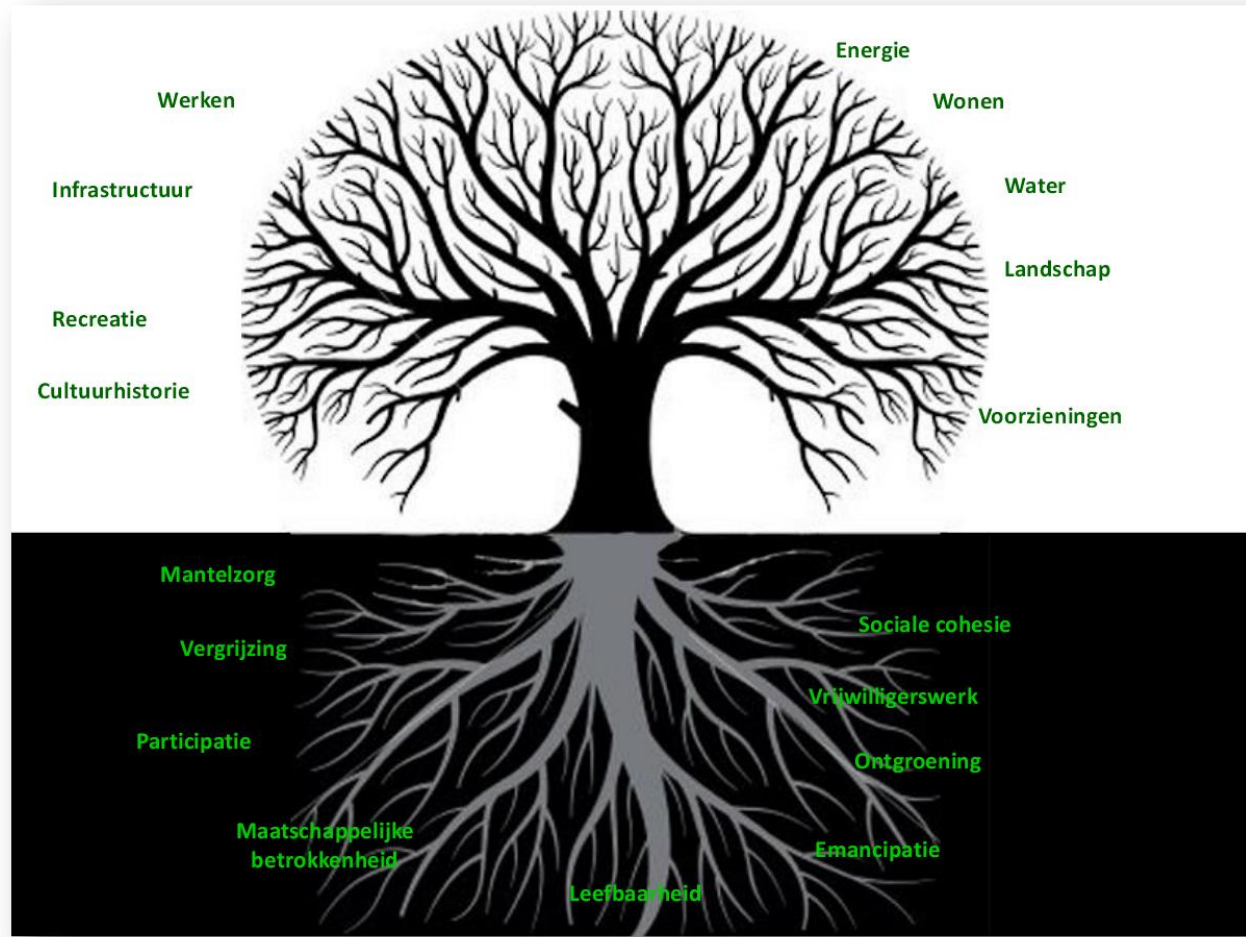

GEBIEDSGERICHTHEID

Deregulering is belangrijk doel: samenvoeging

De Omgevingswet: het moet gaan groeien

Verbeterdoelen

Vergroten afwegingsruimte

Inzicht in wat wel en niet kan

Snellere besluitvorming

Integrale benadering leefomgeving

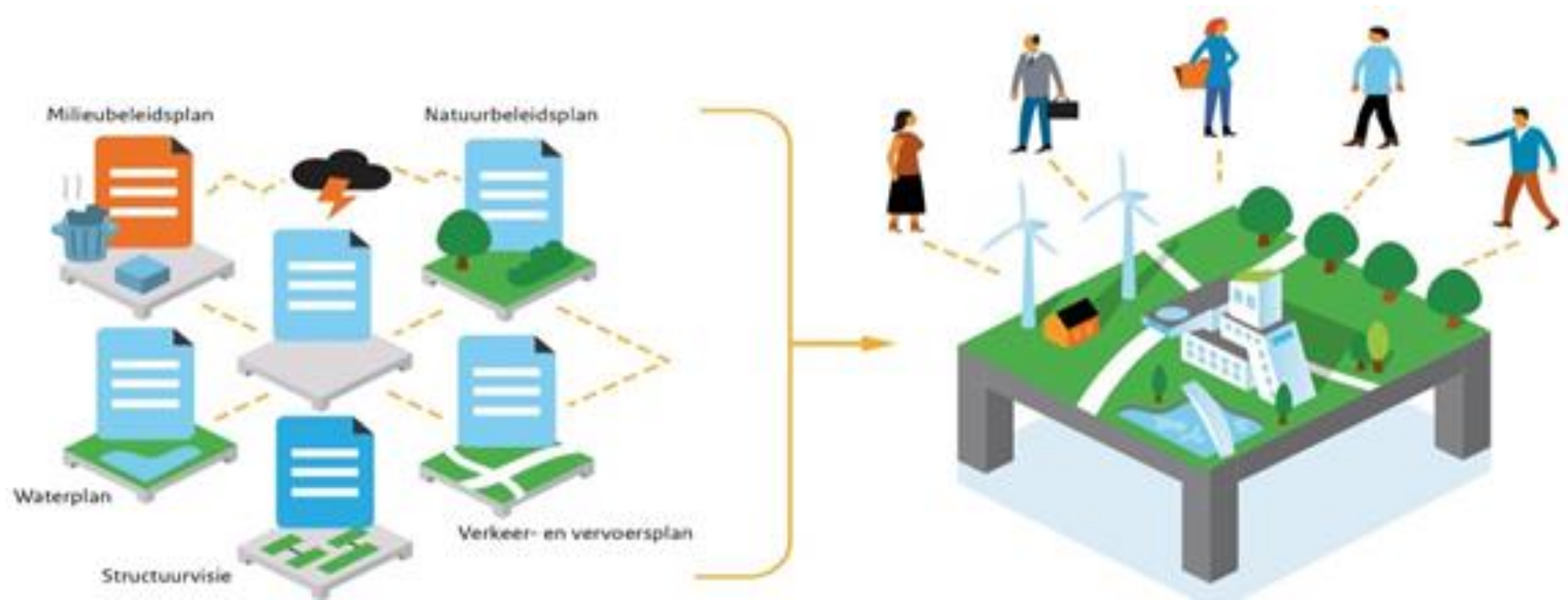

Rijksoverheid

Nieuwe instrumenten

De Omgevingsvisie: samengevat

Van bestemmingsplan naar omgevingsplan

Nu in het bestemmingsplan

Voorbeeld: regelingen nu, verschillende basis

R

Rho

ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Voorbeeld: regeling Omgevingsplan, samengevoegd

Wanneer krijgen we (gemeenten, dorpen) ermee te maken?

- Vanaf 1 januari 2021
- Bestaande bestemmingsplannen blijven eerst van kracht
- Geleidelijke invoering met overgangperiode van acht jaar
- Omgevingsplan gebiedsdekkend, 1 per gemeente
- Nu al: experimenten in sommige gemeenten, zoals Weststellingwerf, Appingedam, Oldambt en Stadskanaal

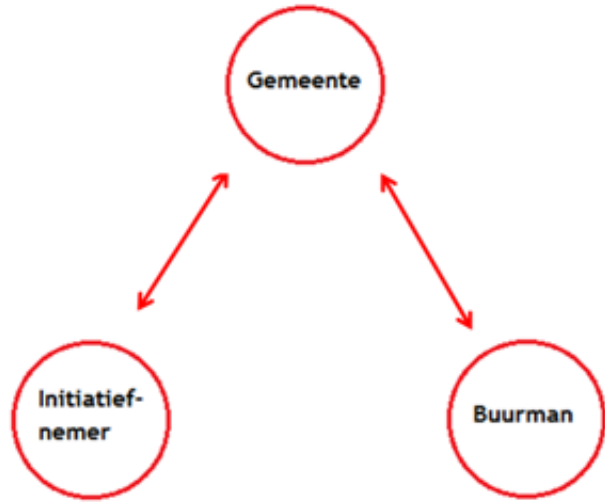
Verschillen bestemmingsplan - omgevingsplan

Bestemmingsplan denkt in bestemmingen (r.o.)

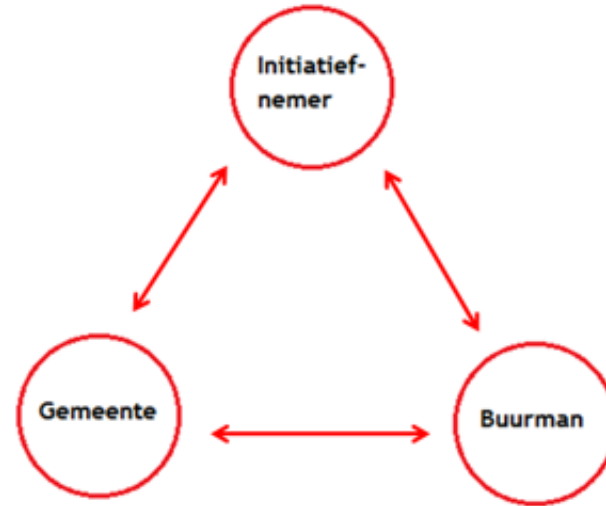
Omgevingsplan in functies, maar vormvrij

- denk meer aan combinatie van functies, gebiedsgericht systeem (wat kan in het ene gebied beter dan in het andere)
- meer ruimte voor ontwikkeling (maar wel met verantwoordelijkheid bij initiatiefnemers)
- lokaal maatwerk
 - ➡ zodoende beter inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld krimp, leegstand, vernieuwing, verduurzaming.
- snellere procedures

Bouwen aan vertrouwen

DE GEMEENTE ALS KOP VAN JUT

DE GEMEENTE ALS ONDERDEEL VAN EEN NETWERK

En daarmee: meer participatie - betekent: meer verantwoordelijkheid!

Kansen met de Omgevingswet

- Minder en snellere procedures
- Lagere onderzoekslasten
- Meer kwalitatieve normen/doelvoorschriften
- Meer lokale bestuurlijke afwegingsruimte (maatwerk)
- Beter functionerende ketens (veiligheidsregio's, omgevingsdiensten, GGD, provincie, waterschap etc.)
- Betere dienstverlening aan initiatiefnemers
- Intensievere participatie
- Een goede fysieke leefomgeving.

Alles nieuw, alles anders?

Wel:

- samenvoegen van wetten en instrumenten
- meer integraal
- voorbereiding en procedures vlotter (binnen 8 weken vergunning, gemeente kan uitgebreide procedure voorschrijven)

Niet:

- zuinig en goed omgaan met ruimte
- kwetsbare functies beschermen

Dorpen en de Omgevingswet..... (1)

Dorpsvisies

- geen vaste formats, wel gericht op concrete dorpse situaties
- feitelijk al ruimer dan traditionele ruimtelijke ordening
- worden opgesteld met veel dorpsinbreng / dorpen hebben veel omgevingskennis
- hebben ook programmatische karakter
- nu die inbreng en kennis verbinden = samen weet je veel

Dorpen en de Omgevingswet..... (2)

Reikwijdte vanuit dorpsvisies blijkt uit thema's als:

- perspectief voorzieningen
- verandering in bevolkingssamenstelling
- sociale samenhang en verenigingsleven
- veilig wonen / aantrekkelijk woonomgeving

Kortom: goede basis inbreng dorpsvisies in Omgevingsplan kan!

Dorpen en de Omgevingswet.....(3)

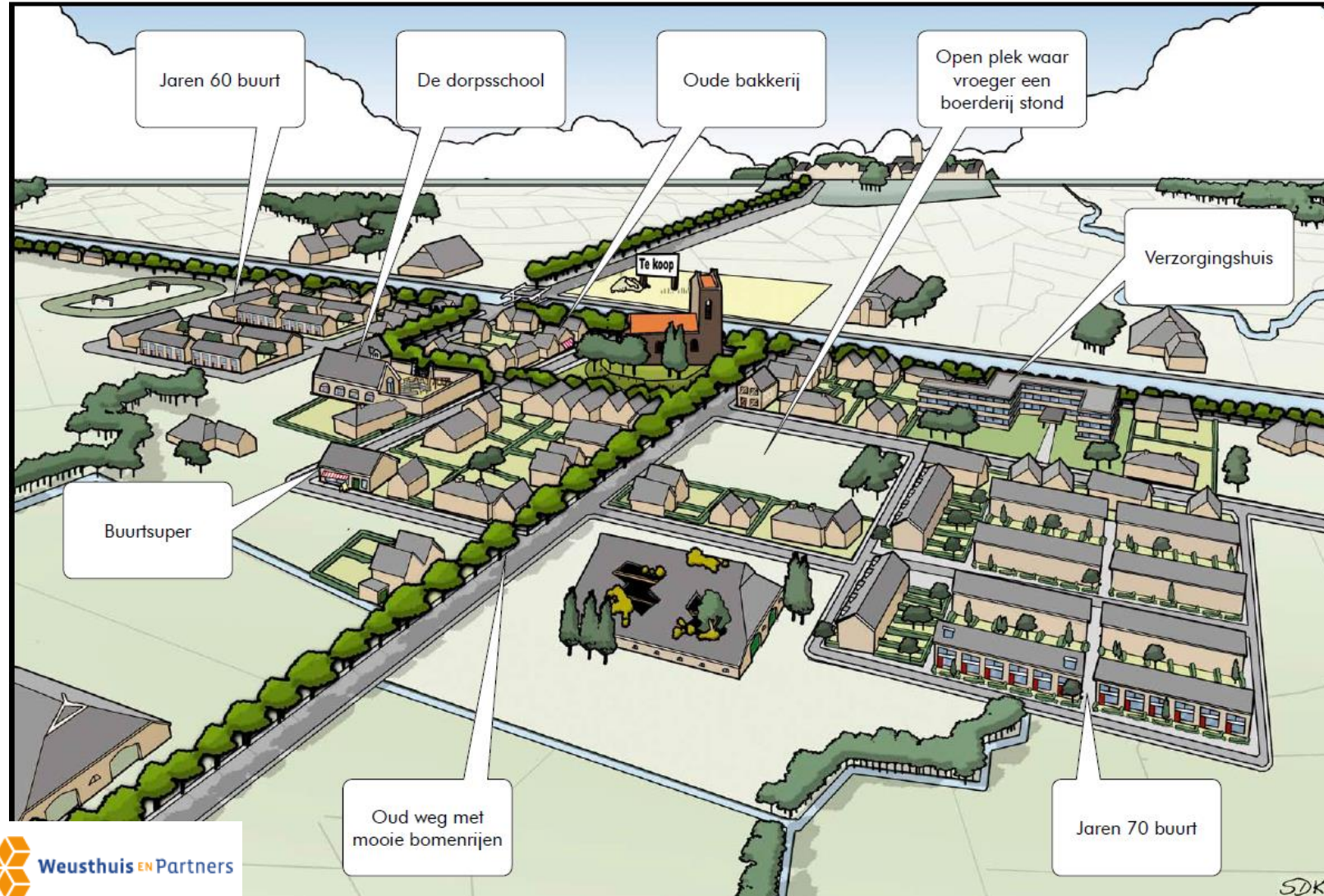
Bij Dorpsvisies in nieuwe situatie wordt belangrijker:

- Vooraf harde randvoorwaarden in beeld krijgen
- Financiële grenzen wat kan er, wat kan niet

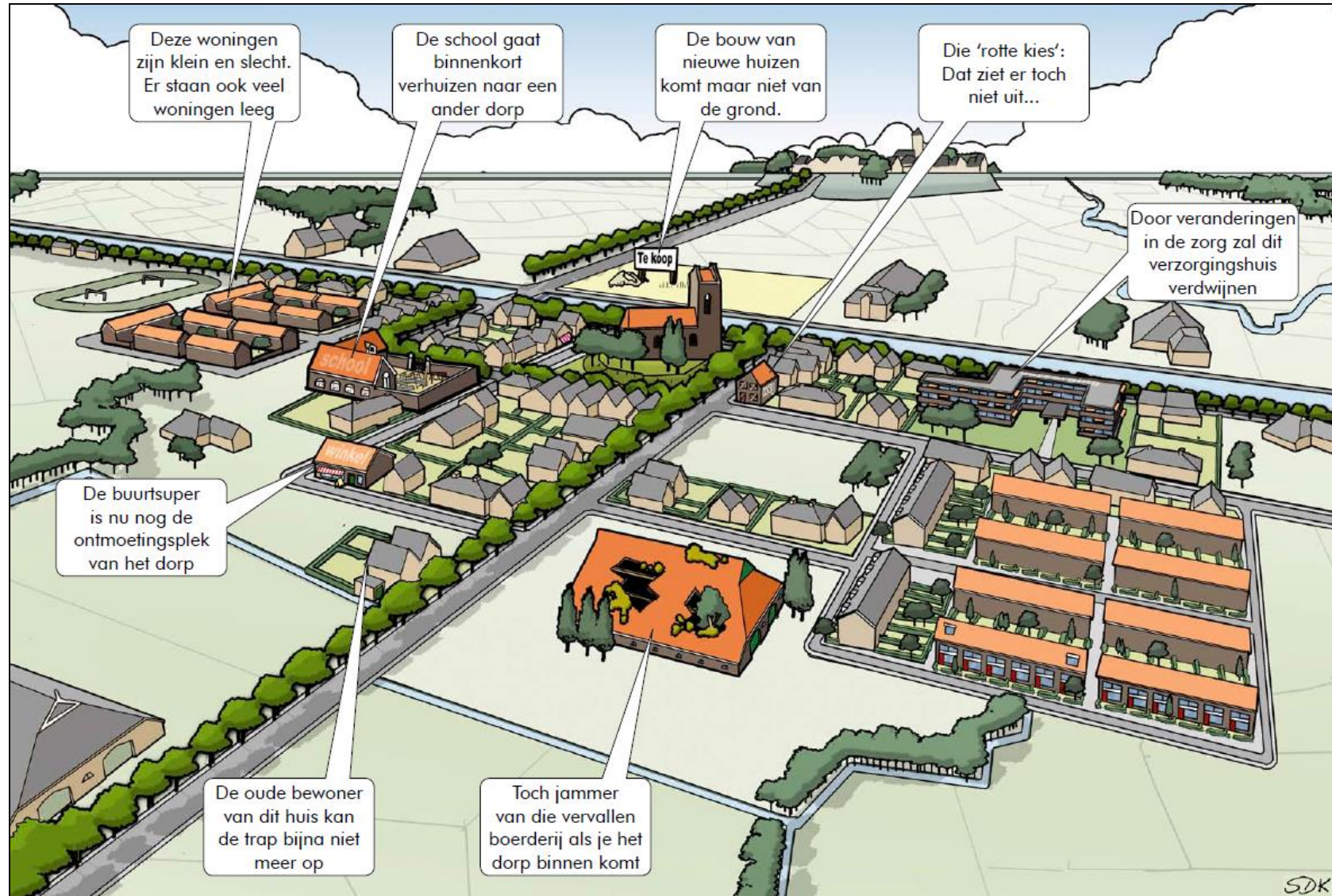
Praktisch:

- Kaarten gebruiken om je wensen aan te geven

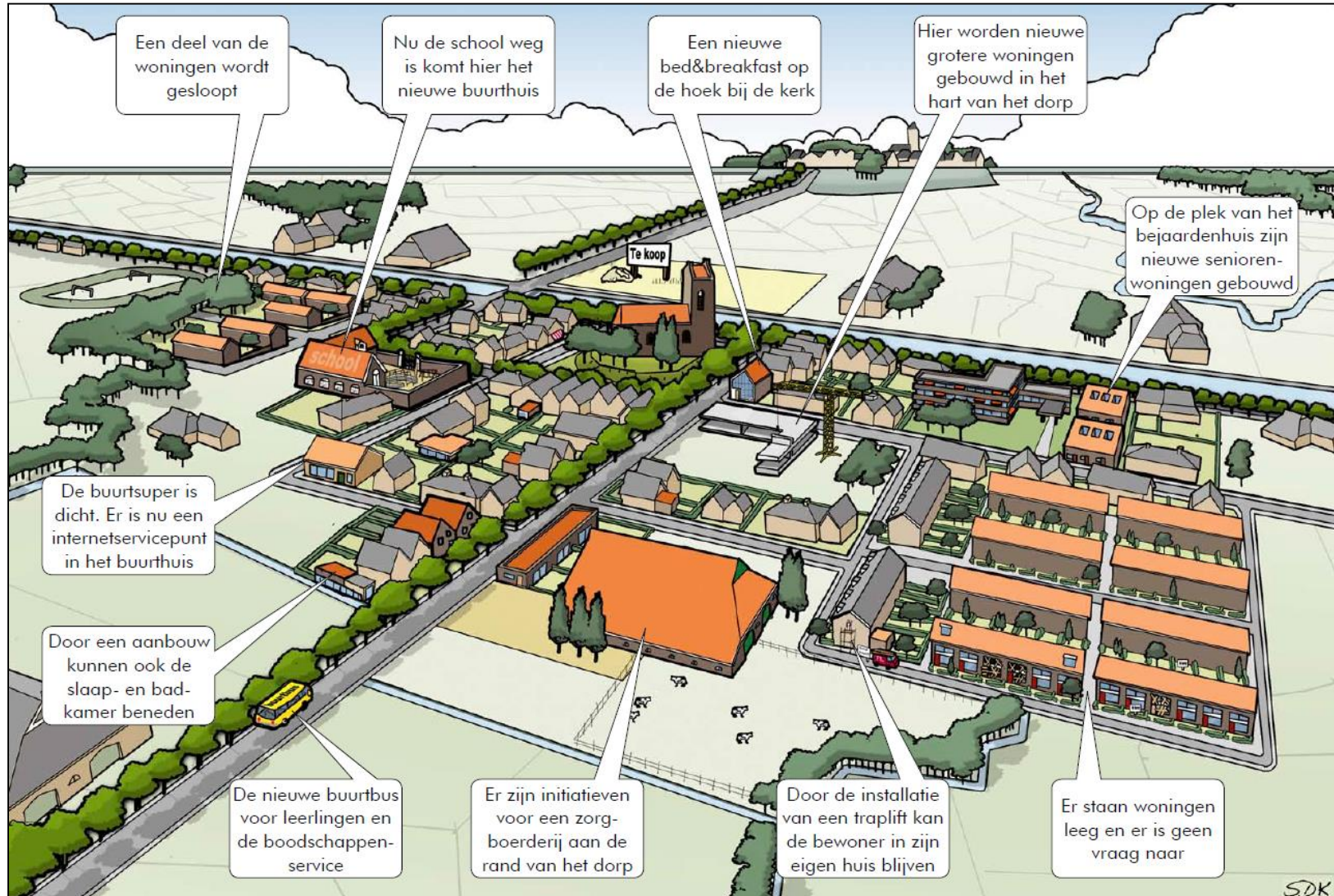
Omgevingsplan, een voorbeeld van een klein dorp

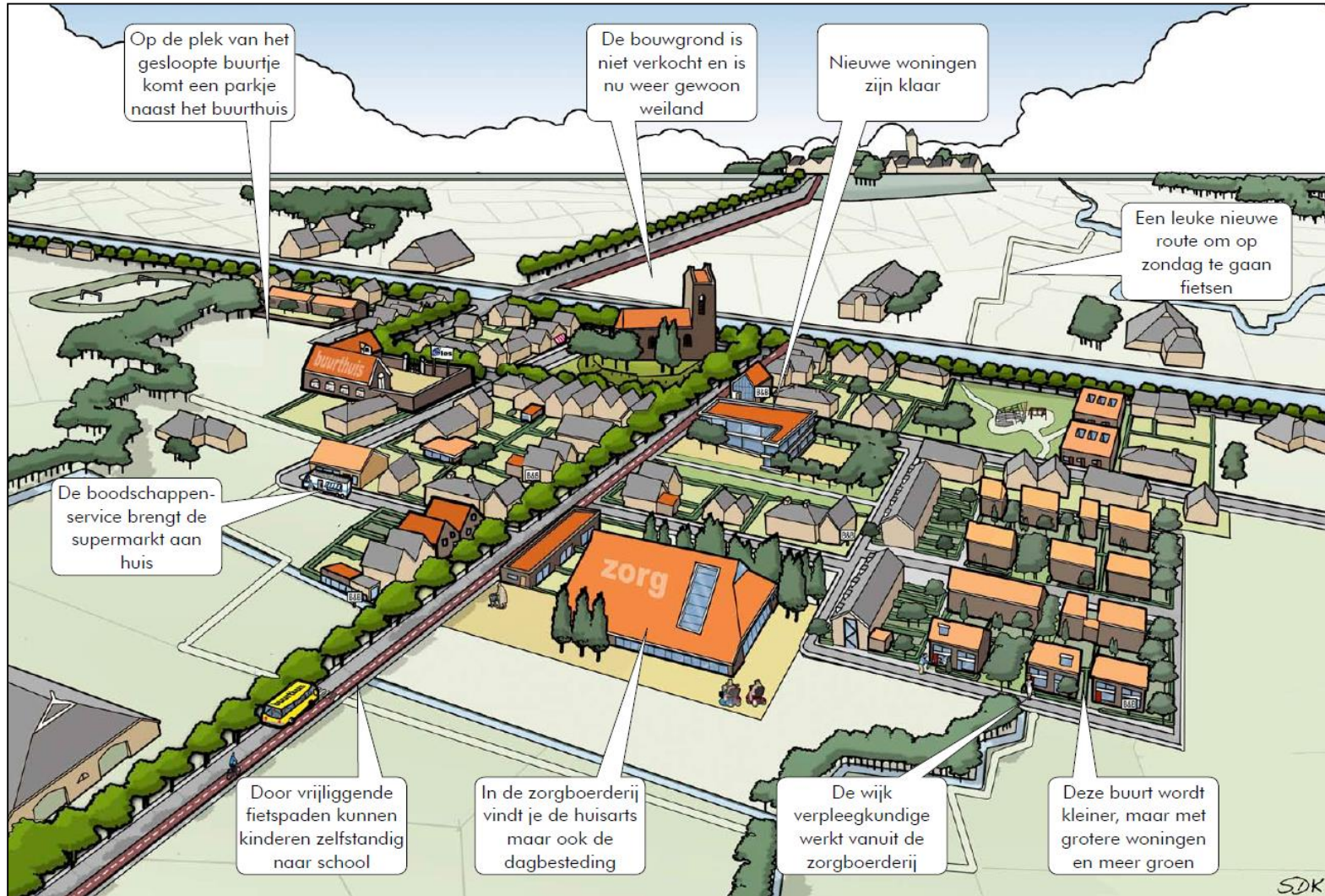
Ontwikkelingen

Initiatieven en plannen

Hoe een dorp inspeelt

Praktische zaken omgevingsplan

De praktijk:

- hoe flexibler en globaler, des te meer vragen om randvoorwaarden of zelfs juridische procedures
- laten het niet technocratisch worden, dorpen: gebruik je eigen taal
- en ook: grotere burgerinbreng (wie is de burger?)
- er lopen steeds meer initiatieven (beheer speelterreinen, aanleg bijenweides, ontwikkeling volkstuinen, collectief opdrachtgeverschap woningen etc.)
- risico: er kan van worden afgeweken, in beginsel zonder tussenkomst raad. Raad kan wel gevallen aanwijzen waarvoor verplicht advies van de raad nodig is

Zijn er al voorbeelden?

Diversen, voor vanmiddag:

Nijeholtpade: dorpsomgevingsvisie en bewonersakkoord

Bad Nieuweschans:

- actieprogramma en Dorpsvisie Bad Nieuweschans
- ➔ Omgevingsvisie gemeente Oldambt
- bestemmingsplan-met-verbrede-reikwijdte (in voorbereiding); loopt vooruit op omgevingsplan.

Tot slot

- Meer informatie: zie websites Rijk (*Aan de slag met de Omgevingswet, omgevingswetportaal*) en van uw gemeente
- Ondersteuning dorpen BOKD, Doarpswurk, Groninger Dorpen
- Weest bewust van uw (nieuwe) rol
- Kies uw eigen woorden

- Dank voor uw aandacht
- En nu de praktijk!